

اونيزه مجله: 342
WEEKLY BOOKLET: 342

د امير اهل سنت دامت برکاتہم العالیہ په ربیع الآخر ۱۴۴۱ هجري
بمطابق دسمبر 2019 په عالمي مدني مرکز فیضانِ مدینہ (کراچي) کښي
د مدني مذاکرې نه مخکښي شوو د دوو مختلفو بیانونو تحریري گلدسته
(مع ترمیم و اضافه) په نوم

د شهنشاهِ بغداد سیرت

PASHTO

- 04 د ویریدلو غټه خبره
- 10 د نیکه مبارک کرامت
- 13 د غوثِ اعظم اعلان
- 16 ولایت د نبوت نه زیات
نه دے

پښتو
المدینه العلمیه
Islamic Research Center

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى خَاتَمِ النَّبِيِّنَ ط
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

د شهنشاهِ بغداد سیرت

دُعائے عطار: یا الله پاڪه! ڇوڪ چي دا رساله ”د شهنشاهِ بغداد سیرت“ اولوي يا اووري، هغه زمونڙه د خورِ غوثِ پاڪ ﷺ د فيوضو او برکتونو نه مالا مال ڪرڻي او هغه سره د مور پلاريه حسابه او منجھني. **اٰمِين بِحَاجَةِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

د دُرود شريف فضيلت

د آخري نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارڪ دے: چا چي په ورځ او شپه ڪنبي زما په لور د شوق او محبت له وجهي دري دري ځله درودِ پاڪ اولوستو، په الله پاڪ باندې حق دے چي د هغه د هغه ورځي او شپي گناهونه معاف ڪري. (معجم كبير، 362/18، حديث: 928)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

د غوثِ اعظم قدم

حضرت ابو سعيد عبدُ الله محمد هبتهُ الله تميمي شافعي ﷺ وائي: زه په ځوانئ ڪنبي د علم د پاره بغداد ته لارم، په هغه زمانه ڪنبي ابنِ سقا (نومي يو گس) په مدرسه نظاميه ڪنبي زما سره سبق وئيلو، مونڙه به عبادت او د صالحانو (يعني د الله پاڪ د نيڪانو بندگانو) زيارت ڪولو، په بغداد ڪنبي يو صاحب د ”غوث“ په نوم مشهور وو او د هغوي دا ڪرامت مشهور وو چي ڪله اوغواڙي ظاهر شي او چي ڪله اوغواڙي د نظر نه پناه شي، يوه ورځ زه، ابنِ سقا او حضرت شيخ عبدُ القادر جيلاني چي هغه وخت ځلمه وو، د هغه ”غوث“ د زيارت د

پاره روان شو، په لار کښې ابن سقا اووئیل: نن به زه د هغه غوث نه د داسې مسئلې پوښتنه کووم د کومې جواب چې به هغوئې له نه ورځي. (مَعَاذَ اللَّهِ!) ما اووئیل: زه به هم د یوې مسئلې پوښتنه کووم، گورو چې څه جواب راکوي، حضرت شيخ عبد القادر رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ او فرمائیل: مَعَاذَ اللَّهِ! [د الله پناه چې] زه د هغوئې په مخکښې د هغوئې نه څه پوښتنه اوکړم، زه خو به د هغوئې د دیدار د برکتونو نظاره کووم. چې کله مونږ د هغه غوث خوا ته حاضر شو نو هغوئې مو په خپل ځائے کښې اونه لیدلو، لږ ساعت پس چې مو اوکتل نو تشریف فرما وو، د ابن سقا په لور یې د غضب په نظر اوکتل او اوئې فرمائیل: ”تا له دې خرابي وي اے ابن سقا! تۀ به زما نه هغه پوښتنه کوې د کومې جواب چې ما له نه راځي، ستا مسئله دا ده او د هغې جواب دا دے، بے شکه زه د کُفر وور په تا کښې بل وینم.“ بیا یې ما ته اوکتل او اوئې فرمائیل: اے عبد الله! تۀ به زما نه پوښتنه کوې چې زه څه جواب درکووم، ستا مسئله دا ده او د هغې جواب دا دے، ضرور به په تا باندې دُنیا دومره غوشیان (گند) کوي [چې] تۀ به تر غوږونو پورې په هغې کښې غرق شې، دا ستا د بے ادبۍ بدله ده. بیا یې حضرت شيخ عبد القادر رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ته اوکتل، هغوئې رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ یې ځان ته رانزدې کړو او د هغوئې عزت یې اوکړو او اوئې فرمائیل: ”اے عبد القادره! بے شکه تاسو په خپل حُسن آدب سره الله او رسول راضي کړل، گویا چې زه په دې وخت کښې وینم چې تاسو د بغداد په اجتماع کښې فرمایې چې زما دا ښپه د هر وُلِّيِّ اللَّهِ په څت باندې ده او د وخت ټولو ولیانو ستاسو د تعظیم د پاره غاړې ښکته کړې دي“. هغه غوث دا او فرمائیل او زمونږ د سترگو نه پناه شو بیا مونږه هغوئې اونه لیدلو. په شيخ عبد القادر رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ باندې د الله پاک د نزدې والی علامتونه ظاهر شول، البته ابن سقا د یو غیر مسلمه بادشاه په ښکلې لور باندې عاشق شو، د هغې سره یې د نکاح د پاره اووئیل، هغه اووئیل: غیر مسلمه شه، هغه بد بخته د هغه مذهب اختیار کړو، وَالْعِبَادُ لِلَّهِ. (عبد الله وائی: پاتې شوم زه، زه دِمَشَق ته لاړم، هلته سُلطان نور الدین شهید زه د اوقافو په افسر جوړیدو باندې مجبور کړم او دُنیا [یعنې مال و دولت] په کثرت سره زما په لور

راغلو۔ ”د ہغہ غوث ارشاد زموںر د ٲولو پہ بارہ کنبیٰ چي خہ وو پورہ شو“۔ (بہجۃ الاسرار، ص: 19)

د اللہ پاک د ولی د بے ادبی نہ ویریری

پہ فتاویٰ حدیثیہ کنبیٰ دی: ہغہ غیر مسلمہ بادشاہ ابن سقا تہ پہ مُرتد کیدو خو خپلہ لور ورکرہ خو چي کلہ ابن سقا بیمار شو نو ہغہ ییٰ پہ بازار کنبیٰ اوغورخُولو، خیر بہ ییٰ غوښتو او چا بہ ورلہ نہ ورکولو، یو گس چا چي ہغہ پیژندو، د ہغہ پہ خوا تیریدو نو پوښتنہ ییٰ ترینہ اوکرہ چي تہ خو حافظ وې اوس ہم درتہ د قرآن کریم نہ خہ یاد دی؟ اوئې وئیل ہر خہ رانہ ہیر شوي دي صرف یو آیت راتہ یاد دے۔

امفہوما ترجمۃ کنز العرفان: کافران بہ دیر
ارمانونہ کوي چي کاش ہغوئې مسلمانان
وے۔

أُبَيَّاوُذًا لِّذِيْنَ كَفَرُوا
لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾

(پارہ 14، الحجر: 2)

امام ابن ابی عَصْرُون فرمائی: یوہ ورخ زہ د ابن سقا د لیدو د پارہ لارم، ہغہ مېٰ پہ دې حال کنبیٰ اولیدو چي لکہ د ہغہ ٲول بدن پہ وور باندي سوزیدلے وي، د ہغہ خنکدن وو، ما د ہغہ مخ د قبلېٰ پہ لور کړو نو ہغہ بل اړخ تہ واوریدو، ما بیا د قبلېٰ پہ لور کړو ہغہ بیا واونبتو۔ ما بہ چي خومرہ د ہغہ مخ د قبلېٰ پہ لور کولو ہغہ بہ اوونبتو تر دې چي د قبلېٰ نہ بل اړخ تہ پہ مخ کولو ترینہ ساه لارہ، ”ہغہ بہ د ہغہ غوث ارشاد یادولو او پوہیدو چي ہغې گستاخی ہغہ پہ دې مصیبت کنبیٰ اچولے دے“۔ وَالْعِيَاذُ بِاللّٰهِ۔

علامہ ابن حَجْر هَيْتِي او امام يَافِعِي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِمَا فرمائی: دا واقعہ د برابر و خبرونو نہ ثابتہ دہ او د دې نقل کونکي بکثرت ثقہ عادل دي۔ (فتاویٰ حدیثیہ، ص: 415 مرآة الجنان، 268/3)

الامان تہر ہے اے غوث وہ ٲیکھا تیرا
عقل ہوتی تو خدا سے نہ لڑائی لیتے
مر کے بھی چین سے سوتا نہیں مارا تیرا
یہ گھٹائیں اُسے منظور بڑھانا تیرا

مٹ گئے مٹتے ہیں مٹ جائیں گے اعدا تیرے
تو گھٹائے سے کسی کے نہ گھٹا ہے نہ گھٹے
نہ مٹا ہے نہ مٹے گا کبھی چرچا تیرا
جب بڑھائے تجھے اللہ تعالیٰ تیرا
منکر فضل حضور آہ یہ لکھا تیرا

(حدائقِ بخشش، ص 28، 29)

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِيْب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ

د ویریدو غتہ خبرہ

امام ابن حجر ہیتمی مکی شافعی رحمۃ اللہ علیہ فرمائی: پہ دے واقعہ کنبی د اولیائے کرامو نہ پہ انکار سخت رَکَل (مقصد) دے دے دے ویرے نہ چے منکر (یعنی د اولیائے کرامو یا د ہغوئی د کراماتو او اختیاراتو نہ منونکے) پہ ہغہ ہلاکیدونکے فتنہ کنبی اختہ شی کومہ چے د ہمیشہ ہمیشہ د پارہ دہ، د کومے نہ زیات چے ہیخ خباثت نشتہ پہ کومہ کنبی چے ابن سقا اختہ شو، د اللہ پاک پناہ۔ مونر د اللہ کریم نہ د ہغہ د وجہ کریم او د ہغہ د رسول کریم صلی اللہ علیہ والہ وسلم پہ وسیلہ باندے دُعا کوو چے مونر د خپل احسان او کرم سرہ دے نہ او د ہرے فتنے او محنت (ازمینت، غم) نہ پہ آمان کرے۔ پہ دے واقعہ کنبی د دے خبرے ہم زیات ترغیب دے چے د اولیائے کرامو سرہ عقیدت او آدب ساتے او چے خومرہ وی پہ ہغوئی باندے نیک گمان کوئے۔ (فتاویٰ حدیثیہ، ص: 415)

سیدی اعلیٰ حضرت رحمۃ اللہ علیہ لیکي: اللہ پاک دے د خپلو محبوبانو حُسنِ آدب رانصیب کرے او د ہغوئی پہ محبت دے خاتمہ رانصیب کرے او د ہغوئی پہ پاکہ دلہ کنبی مو دے راپاخوی، آمین! آمین۔

(فتاویٰ رضویہ، 401/28)

محفوظ سدا رکھنا شہا! بے ادبوں سے اور مجھ سے بھی سرزد نہ کبھی بے ادبی ہو

(وسائلِ بخشش، ص: 315)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! ❁❁❁ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

اے د غوثِ اعظم رحمۃ اللہ علیہ عاشقانو! د اللہ پاک پہ مونرہ باندی ڀیر لوی فضل او کرم دے چي هغه مونرہ ته د خپلو مقبولو بندگانو او د اولیائے کرامو رحمۃ اللہ علیہم د عزت او تعظیم کولو، د هغوئي د عرس کولو، مزارونو مبارکو ته د حاضرئ کولو او د هغوئي د سیرت او شان بیانولو توفیق راعطا کرے دے. اولیائے کرام او بزرگانِ دین رحمۃ اللہ علیہم د اللہ پاک خوبس بندگان وي، د هغوئي ټول ژوند د اللہ پاک او د نبي کریم صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم په یاد کنبې تیریري، مونر له هم داسې د شریعت مطابق ژوند تیرول پکار دي. اللہ پاک په خپلو اولیائے کرامو رحمۃ اللہ علیہم باندې خپل رحمتونه نازلوي.

د اولیائے کرامو د شان او عظمت د پاره د قرآن یو آیت وړاندې کووم، لکه څنگه چي په یوولسمه سپیاره سورة یونس آیت نمبر 62 کنبې ارشاد دے:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يُعْزَبُونَ ﴿٦٢﴾
امفهوم ترجمه نزل العرفان: واورئ! بیشکه د اللہ په اولیاءو به نه څه ویره وي او نه به هغوئي غمژن کیري.

د دُنیا او د آخرت د ویرې نه بري

د دې آیت په تفسیر کنبې حضرت عبدُ اللہ بن عباس رضی اللہ عنہما فرمائي: ” په اولیائے کرامو رحمۃ اللہ علیہم باندې به په دُنیا کنبې هیخ ویره نه وي او نه به په آخرت کنبې هغوئي غمژن وي بلکې اللہ کریم به د خوشحالی او عزت او تکریم سره هغوئي ته هرکله فرمائي او هغوئي ته به همیشه پاتي کیدونکي نعمتونه عطا کوي.“ (حکایتیں اور نصیحتیں، ص: 361)

مفتي احمد یار خان رحمۃ اللہ علیہ د یو آیت مبارک په تفسیر کنبې فرمائي: د اللہ پاک یوولسمه ډیره خوبنه ده چي د اولیاء اللہ ذکر يې د یوولسمې سپیاري په یوولسمه رکوع کنبې فرمائیلے دے. (تفسیر نور العرفان، ص: 343) یعنی دا کوم آیت

چي اوس بيان شو دا د يوولسمي سپاري په يوولسمه ركوع كنبې دے.

كيا غور جب گيارهويں بارهويں ميں
مُتمّايه هم پر كلا غوثِ اعظم
تمهين وصل بے فصل ہے شاہديں سے
ديا حق نے يہ مرتبه غوثِ اعظم

(ذوق نعت، ص: 181)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

مختصر تعارف

اے د غوثِ اعظم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ عاشقانوا! زمونږه خور خور پير او مُرشد سيدي حُضُورِ غوثِ پاک رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ډير لويي وئي اللهُ بلکې د اولياؤ هم سردار وو. د هغوئي مبارک نوم ”عبدُ القادر“ کُنيت ”ابو محمد“ او القابات ”محيّ الدين، محبوبِ سبحاني، غوثُ الثَّقَلين، غوثُ الاعظم“ وغيره دي، هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ په 470هـ کنبې د بغداد شريف سره خوا ته علاقه جيلان کنبې د رَمَضَانَ الْمُبَارَك په ورومي تاريخ دنيا ته تشریف راولو. هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د والدِ محترم له خوا د رسولِ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د نمسي، د [سيده فاطمه] بتول د زرگي سر سيّدِ الْأَسْخِيَاءِ راکبِ دوشِ مصطفی، امام حَسَنِ مُجْتَبِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يوولسم نمسے دے. (بهجة الاسرار، ص: 171 ماخوذاً)

حُضُورِ غوثِ پاک رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د مور بي بي د طرف نه د امامِ عالي مقام، سيّدِ الشُّهداءِ امامِ حُسَيْنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دولسم نمسے دے. لکه څنگه چې علامه علي قاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د هغوئي د مور بي بي د طرف نه د هغوئي نسب شريف بيان کړے دے. (نزهة الغاظر الفاتر، ص: 12)

مَا شَاءَ اللهُ الْكَرِيم! په دې [يعني د شجرهٔ نسب په] معامله کنبې هم نسبت د يوولسمي او دولسمي دے.

كيا غور جب گيارهويں بارهويں ميں
مُتمّايه هم پر كلا غوثِ اعظم
صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

زما مُرشد، زما پیر، د پیرانو پیر، پیر دستگیر، روشن ضمیر، غوثِ الصمدانی، قطبِ ربّانی، محبوبِ سبحانی، قندیلِ نورانی، شیخ ابو محمد عبد القادر جیلانی رحمۃ اللہ علیہ د رَمَضانُ المَبَارَکِ پہ ورومی تاریخ د صبح صادق پہ وخت دنیا ته تشریف راورلو، ہغہ وخت زما د پیر او مرشد، د پیرانو پیر شیخ عبد القادر جیلانی رحمۃ اللہ علیہ شونڊی مبارکی خوزیدلی او د ”اللہ، اللہ“ آواز ترینہ راتللو۔ (الحقائق فی الحدائق، 139/1)

د غوثِ پاک رحمۃ اللہ علیہ د ولادت شریف پہ معاملہ کنہی ہم د دولسمی والا آقا صلی اللہ علیہ والہوملّم سرہ نسبت دے چي خورِ آقا صلی اللہ علیہ وسلم ہم د گل شریف پہ ورخ د صبح صادق پہ وخت دنیا ته تشریف راورلو۔

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ عَلَي مُحَمَّد

یوولس سوہ ماشومان

زما مُرشد حُضُورِ غوثِ پاک شیخ عبد القادر جیلانی رحمۃ اللہ علیہ چي پہ کومہ ورخ دنیا ته تشریف راورلو پہ ہغہ ورخ پہ جیلان شریف کنہی یوولس سوہ ماشومان پیدا شول ہغہ ٲول ہلکان وو او ٲول وُلِّي اللہ جوړ شول۔ (تفريح الغاٲر، ص: 15)

واہ کیا مرتبہ اے غوث ہے بالاتیرا اونچے اونچوں کے سروں سے قدم اعلیٰ تیرا

سر بھلا کیا کوئی جانے کہ ہے کیسا تیرا اولیا ملتے ہیں آنکھیں وہ ہے تلوا تیرا

شرح کلام رضا: یعنی اے غوثِ پاکہ! ستاسو د سر مبارک پہ عظمتِ خوک پوہیری،

ستاسو د بنپو تلي کوم چي د زمکي سرہ لکي، ستاسو د تلو دا شان دے چي اولیائے کرام ستاسو پہ مبارکو تلو پورې خپلي سترگي مري۔

نبوی میزہ علوی فصل بتولی گلشن حسنی پھول حسیني ہے مہکتا تیرا

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللَّهُ عَلَي مُحَمَّد

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! چې کله به زما مُرشدِ کريم، حُصُور غوثِ پاک شيخ عبد القادر جيلاني رحمته الله عليه په ماشومتوب کښې د لوبو اراده او فرمايله، نو غيبي آواز به راغی: اے عبد القادر! مونږه ته د لوبو د پاره نه يې پيدا کړے. (الحقائق في الحقائق، ص: 140) چې هغوئي رحمته الله عليه به کله مدرسې ته تشریف يوړلو نو آواز به راتللو: ”د الله ولي له خائے ورکړی.“ (بهجة الاسرار، ص: 48 ملخصاً)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

هغوئي ته ”غوث“ ولي وئيله شي

اے د غوثِ اعظم رحمته الله عليه عاشقانو! د لفظ ”غوث“ معنی ده ”فرياد رس“ يعنې فرياد ته رسيدونکے. حُصُور غوثِ پاک رحمته الله عليه د الله پاک په عطا سره، د الله پاک په ورکړے شوي طاقت سره د غريبانانو، بے وسو او حاجت مندو مدد کوي ځکه هغوئي رحمته الله عليه ته ”غوثِ اعظم“ وئيله شي. هغوئي د ”پيران پير دستگير“ په لقب سره هم يادولے شي. (بهجة الاسرار، ص: 48 ملخصاً)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

د غوثِ پاک خاندان

اے د غوثِ اعظم رحمته الله عليه عاشقانو! زمونږه د خوږ خوږ پير او مُرشد سرکارِ بغداد، حُصُور غوثِ پاک شيخ عبد القادر جيلاني رحمته الله عليه د والدِ محترم نوم ”ابو صالح موسی جنگي دوست“ وو او د هغوئي د مور يي بي نوم مبارک ”اُمُ الخير فاطمه رحمته الله عليها“ وو. د سرکارِ بغداد حضور غوثِ پاک رحمته الله عليه والدِ محترم د جيلان شريف په لويو بزرگانِ دين کښې وو. د هغوئي رحمته الله عليه لقب ”جنگي دوست“ ځکه شو چې هغوئي رحمته الله عليه خالصتاً د الله پاک د رضا د پاره د دنياي خواهشونو نه دلرې کيدو سره سره په شرعي او ديني معاملو کښې ښه ډير محنت

او مشقت کولو کښې په خپله زمانه کښې بې مثاله وو، د نيکۍ دعوت ورکولو او د گناهونو نه بچ کيدو کښې مشهور وو او په دې معامله کښې به يې د خپل ځان پروا هم نه کوله،

د شرابو منگي يې مات کړل

يوه ورځ هغوئي رحمۃ الله عليه جامع مسجد ته روان وو چې د وخت د خليفه يو څو نوکرانو د شرابو منگي ډير په احتياط سره په سرونو باندې وړل، هغوئي رحمۃ الله عليه چې کله هغوئي اوليدل نو په جلال کښې راغلو او هغه منگي يې مات کړل. د هغوئي رحمۃ الله عليه د رعب او بزگرۍ په وړاندې يو نوکر هم د خبرې کولو همت اونکړو، هغوئي د وخت خليفه ته ټوله قيصره بيان کړه نو خليفه اووئيل: ”سيد موسى رحمۃ الله عليه فوراً زما دربار کښې پيش کړئ“ حضرت سيد موسى يعنې د غوث پاک والد محترم رحمۃ الله عليه دربار ته تشریف راوړلو، خليفه هغه وخت په ډيره غصه کښې په کرسۍ کښې ناست وو، هغه په قهر يدي انداز اووئيل: ”تاسو څوک يې زما د نوکرانو محنت ضائع کولو والا؟“ حضرت سيد موسى رحمۃ الله عليه او فرمائيل: ”زه محتسب (يعنې حساب اخستونکې) يم او ما د خپل منصب فرض ادا کړي دي.“ خليفه اووئيل: ”تاسو د چا په حکم باندې محتسب مقرر کړې شوي يې؟“ حضرت سيد موسى رحمۃ الله عليه په رعب داره لهجه کښې جواب ورکړو: ”د چا په حکم چې ته حکومت کوې.“ د هغوئي رحمۃ الله عليه په دې وئيلو باندې په خليفه باندې يو دم ويره راغله، هغه په زنگونانو باندې سر کيښودو او کښيناستو او لږ ساعت پس يې سر راوچت کړو او ډير په نرمۍ سره يې عرض اوکړو: يا سيد (اے زما آقا!) أمرًا بالمعروف او نهيًا عن المنکر (د نيکۍ دعوت ورکولو او د بدو نه د منع کولو) نه علاوه په منگو ماتولو کښې څه حکمت دے؟ ارشاد يې او فرمائيلو: ”ستا په حال باندې د شفقت کولو او تا د دُنيا او د آخرت د رسوايې او ذلت نه بچ کولو د پاره.“ په خليفه باندې د حکمت نه ډکو دې خبرو ډير اثر اوکړو او هغه متاثره شو او د هغوئي په خدمت کښې يې عرض اوکړو: ”عالي جاہ! تاسو زما د طرف نه هم محتسب مقرر يې.“ د غوث اعظم رحمۃ الله عليه

والد محترم د توکل پہ انداز کنبی ارشاد او فرمائیلو: ”چي د الله پاک د طرف نه زه مقرریم نو بيا د مخلوق د طرف نه زما د مقرر کيدو څه ضرورت دے.“ د هغې ورځې نه هغوئي د ”جنگي دوست“ په لقب سره مشهور شو. (سیرت غوث الثقلین، ص: 53)

کیون نه قاسم هو که تو ابن ابی القاسم ہے کیون نه قادر هو که مختار ہے بابا تیرا

(حدائق بخشش، ص: 20)

د غوث پاک ﷺ نیکه بابا

د حضور غوث پاک حضرت شیخ عبد القادر جیلانی ﷺ [د موربي بي د طرف نه] نیکه بابا جان حضرت عبد الله صومعي ﷺ د جیلان شریف په اولیائے کرامو کنبی وو. هغوئي ﷺ ډیر پرهیزگاره وو او د فضل او کمال خاوند او ډیر لوی عالم هم وو، هغوئي ﷺ مستجاب الدعوات وو (یعنی د هغوئي دعاگانې به قبلیدلې). (بهجة الاسرار، ص: 171، 172)

د نیکه مبارک کرامت

په بهجة الاسرار شریف کنبی دي: حضرت عبد الله قزويني ﷺ فرمائي: زموږ بعضي پيژندگلو خلق د يوې قافلې سره د سمرقند په لور روان وو چې صحرا [یعنی شاربو] ته اورسیدل نو ډا کوانو پرې حمله اوکره هغوئي په هغه سخت وخت کنبی شیخ عبد الله صومعي ﷺ یاد کړو نو د غوث پاک نیکه بابا حضرت عبد الله صومعي ﷺ ناڅاپه هلته تشریف راوړلو او ”سُبُوهُ قُدُوسٌ رَبُّنَا اللهُ“ یې اولوستل نو ډا کوان [او تبتیدل] غرونو ته اوختل او بعضو د ځنگل په لور منډې کړې. (بهجة الاسرار، ص: 172 ملخصاً)

د تروري بي کرامت

د حضور غوث پاک ﷺ [د والد محترم د اړخ نه] د تروري بي کُنیت ”اُمّ محمد“ او نوم مبارک یې ”عائشه بنت عبد الله“ وو. هغه ﷺ ډیره نیکه او د کرامت والا زبانه وه.

خلق به د خپلو مشکلاتو د دعاگانو کولو د پاره د هغې په خدمت کښې حاضریدل. یو ځل په جیلان کښې قحط راغی (دانه غله کمه شوه) خلقو د استسقاء نمونځ (د باران د دعا کولو د پاره کیدونکې نمونځ) اوکړو، خو باران اونشو نو د پیر او مرشد حضور غوث پاک رحمۃ الله علیه د ترور بی بی حضرت سیده عائشه بنت عبد الله رحمۃ الله علیها کور ته راغلل او هغې ته یې د باران د پاره د دعا کولو خواست اوکړو. د حضور غوث پاک رحمۃ الله علیه ترور بی بی د خپل کور د دالان په لور تشریف یورلو او زمکه یې جارو کړه او دعا یې اوکړه: ”اے رَبُّ الْعَالَمِین! ما خائے جارو کړو او اوس پرې ته ترمکيا اوکړې.“ لږ وخت پس د اسمان نه دومره باران اوشو لکه د مَشک خُله (یعنی د اوبونلکه) چې برسیره کړې شي، خلق خپلو کورونو ته په دې حال کښې واپس لاړل چې ټول لامده وو او جیلان خوشحاله شو. (بهجة الاسرار، ص: 173)

سید و عالی نسب در اولیاء است نور چشم مصطفیٰ او مرتضیٰ است

اولاد مبارک

هغوئي رحمۃ الله علیه د خپل مبارک اولاد ظاهري باطني تعليم او تربیت ته خصوصي توجه فرمائيلې وه، په دې وجه په هغوئي کښې اکثر لويي لويي عالمان او فاضلان جوړ شول. د هغوئي رحمۃ الله علیه د بعضي شهزادگانو نومونه دا دي: سید عبد الوهاب، سید عبد الرزاق، سید عبد العزيز، سید محمد یحیی، سید محمد عبد الله، سید عبد الجبار، سید محمد موسی، سید محمد عیسی، سید محمد ابراهیم، سید محمد رحمۃ الله علیهم.

په زبده الآثار کښې دي: د هغوئي رحمۃ الله علیه د پاک اولاد نه خلقو ته چې څومره علمي فیض حاصل شو او د زمانې څومره لويي لويي عالمانو د هغوئي نه زدکړه اوکړه، دومره علمي کمالات او روحاني فیض د بل یو بزرگ د اولاد نه نۀ دے لیدلے شوه. (زبده الآثار، ص: 41)

د غوثِ اعظم ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وِرور

د حضورِ غوثِ پاڪ ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ يو ورور هم وو د چي نوم يي سيد ابو احمد عبد الله وو. دا حضورِ غوثِ پاڪ ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ نه په عمر کښي وړوکه وو او د علم او تقوى نه ورته کافي حصه ميلاو شوې وه خو هغوئي ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ په ځوانئ کښي وفات شوي وو. (مرآة الجنان، ص: 265 ملخصاً) د حضورِ غوثِ پاڪ ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ خاندان د نيکانو کورنئ وه، د هغوئي ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ [د مور او پلار دواړو له طرفه] نيکونه، والد محترم، مور بي بي، ترور بي بي، ورور او شهزادگان ټول متقي او پرهيزگاران وو، په دې وجه خلقو د هغوئي خاندان ته ”د آشرافو خاندان“ وئيلو.

د سلطنت قيمت د وړبشي د دانې برابر هم نه ده

د بغداد د شهنشاہ حضورِ غوثِ پاڪ شيخ عبد القادر جيلاني ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ په خدمت کښي د نيمروز بادشاہ خط اوليرو چې د ملک څه علاقه د جاگير په توگه تاسو ته درکول غواړم د پاره د دې چې تاسو هم زما په شان د عيش او آرام ژوند تير کړئ، سيدي و مرشدي غوثِ پاڪ شيخ عبد القادر جيلاني ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ د هغې په جواب کښي په (فارسي کښي) يوه رباعي (څلور شعرونه) وليکل او وړ اوئې ليرل (د کومې ترجمه چې څه داسې ده):

که زما په زړه کښي د سنجر ملک څه لږ هم لالچ وي نو د سنجر د بادشاہ د تور رنگ د تاج په شان دې زما بخت تور شي يعنې زما قسمت دې هم تور شي ځکه چې ما ته د نيمې شپې دولت (د شپې د عبادت او د حق د ياد) سلطنت حاصل دے، د سلطنت نيمروز قيمت زما په نظر کښي د وړبشي د دانې برابر هم نه دے. (اخبار الاخبار، ص: 204 ملخصاً)

آن کا سنگتاپاؤں سے ٹھکرا دے وہ دنیا کا تاج جس کی خاطر مر گئے منعم رگڑ کر اڑياں

د سيدي مرشدي غوثِ اعظم دستگير، حضرت شيخ عبد القادر جيلاني ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ نه چا پوښتنه اوکره: ”تاسو ۛحَمَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ ته د خپل ولي کيدلو د کله نه معلومه شوه؟“ ارشاد يي او فرمائيلو چې ”زما عمر لس کاله وو، زه به چې د خپل کور نه

تشریف یورلو او د غوثِ پاک ﷺ قدم مبارک یې په خپل خټ باندي کینودو. د دې نه پس ټول حاضرین ور وړاندي شول او خپل خټونه یې بنکته کړل. (بهجة الاسرار، ص: 21، 22 ملخصاً)

یہ دل یہ جگر ہے یہ آنکھیں یہ سر ہے
 قدم کیوں لیا اولیا نے سروں پر
 دم نزع سرہانے آجاؤ پیارے
 کوئی دم کے مہاں ہیں آجاؤ اس دم
 دم نزع آؤ کہ دم آئے دم میں
 تمہارے کرم کا ہے نوری بھی پیاسا

جہاں چاہو رکھو قدم غوثِ اعظم
 تمہیں جانو اس کے حکم غوثِ اعظم
 تمہیں دیکھ کر نکلے دم غوثِ اعظم
 کہ سینے میں اٹکا ہے دم غوثِ اعظم
 کرو ہم پہ یس دم غوثِ اعظم
 ملے یم سے اس کو بھی تم غوثِ اعظم

(سامان بخشش، ص: 126 تا 128)

عبد القادر ربتیا وئیل دی

امام أبو الحسن علي شَطْنُونِي شافعي ﷺ فرمائی: د حضورِ پاک ﷺ د دیدار مبارک به شیخ خلیفۃ اکبر ﷺ په کثرت سره مشرف کیدلو: هغوئي اوفرمائیل: په خدائے مې دې قسم وي! بے شکہ ما رسولُ اللہ ﷺ (په خوب کنې) اولیدو عرض مې اوکړو: يا رسولَ اللہ! شیخ عبد القادر اوفرمائیل چې زما بنپه د هر ولي اللہ په خټ باندي ده، رسولُ اللہ ﷺ اوفرمائیل: ”عبد القادر ربتیا اوئیل او ولي به نه وي چې هغه قُطْب دے او زه د هغه نکهبان.“ (بهجة الاسرار، ص: 27)

سیدی اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان ﷺ په بارگاہِ غوثیت کنې ډیر د عاجزی د اظهار په انداز کنې لیکي: کلبِ بابِ عالی (یعنی د هغه مبارک کورسې یعنی وفادار غلام) عرض کوي، اَلْحَمْدُ لِلَّهِ! اللہ پاک زمونږه آقا ته د دې وئیلو حکم اوکړو، د وئیلو په وخت یې د هغوئي په زړه مبارک باندي تجلی اوفرمائیله، نبی ﷺ خَلَعَت (بیش بها پوشاک) راو لیرلو، ټول اولیاء راجع کړے شول، د ټولو په مخکنې ورته واغوستولے شو. فربتی راجع شوې، رجالُ العیب (دا هم د اولیائے

کرامو یو قسم دے) سلامی اوکړه. د ټولو جهان اولیاؤ څټونه بنسکتته کړل. اوس چې څوک غواړي (په دې) راضي دې شي، څوک چې غواړي ناراضه دې شي. (فتاویٰ رضویہ، 28/385 ملخصاً)

سروں پر جسے لیتے ہیں تاج والے تمہارا قدم ہے وہ یا غوثِ اعظم
لیٹ جائیں دامن سے اُس کے ہزاروں پکڑ لے جو دامن ترا غوثِ اعظم

(ذوقِ نعت، ص: 183)

صرف پہ سر نہ بلکي پہ سترگو باندي

د چشتي سلسلې عظيم پيشوا خواجہ غريب نواز معين الدین چشتي آجميري رحمۃ اللہ علیہ به په خپله ځوانۍ کښې د خراسان ملک د يو غره په يو غار کښې عبادت کولو، حضور غوثِ پاک رحمۃ اللہ علیہ چې کله په بغداد شريف کښې دا او فرمائيل: **قَدِمْنِي هُنَا عَلَي رَقِيَّةٍ كُنَّ مَعِيَ لِلَّهِ** يعني زما دا قدم د هر ولي الله په خت باندي دے، نو هغه وخت خواجہ غريب نواز رحمۃ اللہ علیہ (هم هلته [غار کښې] په ناسته دا واوريدل او) خپل سر يې تيت کړو او اوښي فرمائيل: **”بَلِّغْ عَلَي رِاسِيْ عَنِي بَلْکِي زَمَا پَه سَر بَانْدِي“** (سیرت غوث الثقلین، ص: 89)

جب سے ٹونے قدم غوث لیا ہے سر پر اولیا سر پہ قدم لیتے ہیں شہا تیرا
مُحِي دِينَ غوث ہیں اور خواجہ معين الدین ہے اے حسن کیوں نہ ہو محفوظ عقیدہ تیرا

(ذوقِ نعت، ص: 29)

د خپله ځانه يي اونه فرمائيل

امام ابن حجر مگي شافعي رحمۃ اللہ علیہ په فتاویٰ حدیثیه کښې فرمائي: کله اولیاؤ ته د غټو غټو خبرو حکم کولے شي، څوک چې د هغوئي د اوچتې مرتبې نه خبر نه وي چې هغوئي خبر شی یا د شکرِ الهی او د هغه نعمت د اظهار کولو د پاره لکه څنگه چې د غوثِ اعظم رحمۃ اللہ علیہ د پاره اوشو چې هغوئي په خپل بیان کښې ناخپه او فرمائيل چې زما بنسپه د هر ولي الله په خت باندي ده، فوراً د ټولې دنيا اولیاؤ قبوله کړه او يوې ډلې روایت کړه

دے چي ٿولو پيريانو اولياؤ هم، او ٿولو خپل سرونه ٿيٽ ڪرل. (فتاوىٰ حديثيه. ص: 414)

ڊيرو عارفينو ڪرامو (د الله پاڪ پيڙندگلو لرونڪو بزرگانو) فرمائيلي دي چي حضور شيخ عبد القادر جيلاني رحمۃ الله عليه قدميٰ هنده على رقيبۃ كل ولي الله د خپله ڄانه اونه فرمائيل بلڪي الله پاڪ د هغوي د قضيٽي گبري ظاهرولو د پاره هغوي ته د فرمائيلو حكم اوڪرو. لهنذا يو ولي ته هم گنجائش پاتي نشو چي خٽ يي نه وے بنڪته ڪرے او قدم مبارڪ يي په خپل خٽ باندي نه وے اخسته بلڪي په ڊيرو روايتونو ڪنبي دي چي ڊيرو محڪنينو اوليائے ڪرامو د حضور غوث پاڪ رحمۃ الله عليه د ولادت مبارڪ نه تقريباً سل ڪاله محڪنبي خبر ورڪرے وو چي ڊير زر به په عجم ڪنبي يو عظيم صاحب پيدا ڪيري او دا به فرمائي چي ”زما دا بنسپه د هر ولي الله په خٽ باندي ده“ نو د هغه وخت ٿول اولياء به د هغوي د قدم لاندي سرونه ڪيردي او د هغوي د قدم په سوري [سايه] ڪنبي به داخل ٿي. (فتاوىٰ حديثيه. ص: 414)

غوث پر تو قدم نبي ڪاے
ان ڪے زير قدولي سارے
هر دلي نے يبي پڪا رھے
واھ ڪيا بات غوث اعظم ڪي
ان ڪا دشمن خدا ڪهے مقهور
اُس ڪي رحمت سے هو ڳيا وه دور
بغض میں جس نے سر اُبھارا هے
واھ ڪيا بات غوث اعظم ڪي

(وسائل بخشش، ص: 579)

ولایت د نبوت نه زيات نه دے

غوث پاڪ رحمۃ الله عليه فرمائي چي هر يو ولي د يو نه يو چا په قدم باندي وي او زه د خپل نيڪه يعني نبي اڪرم صلی الله عليه وسلم په قدم باندي يم هغوي صلی الله عليه وسلم چي د کوم ڄائے نه قدم اوچت ڪرو ما هلته خپل قدم ڪينودو خو زه د نبوت د قدم په ڄائے قدم نشم ڪينودے، ڇڪه چي دا مقام د انبيائے ڪرامو عليه السلام د پاره خاص دے. (بهجة الاسرار، ص: 51)

په قصيده غوثيه کښې حضور غوث پاک ﷺ فرمائي:

وَ كُلُّ وَاٰلِي لَهُ قَدَمٌ وَ اِنِّي عَلٰى قَدَمِ النَّبِيِّ بَدْرُ الْكَمَالِ

ترجمه: د هر يو وَاٰلِي قدم زما په قدم دے او زه د رسول پاک ﷺ په نقش قدم يم چې هغوئي ﷺ د آسمان کمال بدر کمال (يعنې د خوار لسمې سپورمې) ده.

مصطفیٰ کے تن بے سایہ کا سایہ دیکھا جس نے دیکھا مری جاں جلوہ زیا تیرا

(حدائق بخشش، ص: 19)

په سرونويي چې اخلي تاجونو والا

حضرت سيد احمد کبير رفاعي ﷺ او وئيل چې زما په خت باندې او اوښ وئيل، دا وړوکے شان احمد هم په هغوئي کښې دے د کومو په ختونو باندې چې د غوث پاک ښه ده، د دې وئيلو او د سر د ټيټولو پوښتنه چې ترينه اوکړے شوه نو اوښ فرمائيل چې دا وخت حضرت شيخ عبد القادر ﷺ په بغداد شريف کښې ارشاد فرمائيلے دے چې ”زما دا قدم د هر ولي الله په خت باندې دے“ لهندا ما هم سر ټيټ کړو او عرض مې اوکړو چې دا وړوکے شان احمد هم په هغوئي کښې دے، (د سهرورديه سلسلې پيران پير) شيخ عبد القاهر ابو التَّجِيب سهروردي ﷺ خپل سر مبارک ټيټ کړو او اوښ وئيل (خت څنگه) زما په سر باندې زما په سر باندې. سيد ابو مدين شعيب مغربي ﷺ سر مبارک ټيټ کړو او اوښ وئيل زه هم په هغوئي کښې يم، الهی! زه تا او ستا فرښتې گواه کووم چې ما د ”قَدَمِي“ ارشاد اووريدو او حکم مې اومنلو. شيخ عبد الرحيم قنوي ﷺ خپل خت مبارک اوغورولو او اوښ وئيل رښتيا او وئيل رښتيا منلي شوي رښتوني. (فتاوى حديثيه، ص: 414)

شيخ حماد ﷺ چې د حضور غوث اعظم ﷺ په مشائخ (بزرگانو) کښې دے، يو ځل هغوئي د غوث پاک په غير موجودگي کښې او فرمائيل، ”د دې ځلي سيّد قدم به د ټولو اولياؤ په ختونو باندې وي دوئي ته به الله حکم کوي چې او فرمايے: ”زما دا ښه د هر وَاٰلِي الله

په خت باندې“ او د هغوئي په زمانه کښې به ټول اولياءَ الله هغوئي ته سرونه ټيټ کړي او د هغوئي د (عظيمې) مرتبې د ظاهریدو په وجه به د هغوئي تعظيم کوي. (نزهة الخاطر الفاتر، ص: 24)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! ❁❁❁ صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

هفته وارہ رسالہ مطالعہ

لَحْمَدُ لِلّٰهِ! د شیخ طریقت امیر اہل سنت حضرت علامہ مولانا محمد ایاس عطار قادری رَضَوِي دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه او خلیفہ امیر اہل سنت الحاج ابو انسید عبید رضا مَدَنِي مَدَّ ظَلَمَ الْعَالِي لہ طرفہ ہرہ ہفتہ د یوے رسالہ لوستلو یا اوریدلو ترغیب ورکولے کیجی۔ ما سَاءَ اللّٰهُ الْکَرِیْم! لاکھونہ اسلامی ورونہ او اسلامی خویندی دا رسالہ لوی یا اوری او د امیر اہل سنت او خلیفہ امیر اہل سنت د دعاگانو حقدار جو ریجی۔ دا رسالہ پہ آدیو کنہی د دعوت اسلامی د ویب سائٹ

Read and listen Islamic یا د www.Dawateislami.net book ایپلی کیشن نہ فری داؤن لوڈ کیدے شی۔ د ثواب پہ نیست یی پخبلہ هُم لَوْلٰی او د خپلو مرحومینو د ایصالِ ثواب دپارہ یی تقسیموی هُم۔

(هفته وارہ رسالہ مطالعہ)

978-969-722-614-6

01082468

فیضانِ مدینہ، محلہ سوداگران، پرانی سبزی منڈی کراچی

+92 21 111 25 26 92 0313-1139278

www.maktabatulmadinah.com / www.dawateislami.net

feedback@maktabatulmadinah.com / ilmia@dawateislami.net